

אפקיה, ולא הוציאה משם עד דמתקין ליה שפיכי, עד שהתקין את המרזבים של בית הכנסת. כלומר, עד שסיימו את הבניין עד תומו.

ומקשה הגמרא:

ובבא בן בוטא, היכי אסביה ליה, היאך השיאו עצה להורדום למסתריה לסתור לבית המקדש, כפי שמסופר בהמשך?

והאמר רב חסדא: לא ליסתור איניש בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתא.

ומתרצת הגמרא שני תירוצים:

אי בעית אימא, אם תרצה, אמור: תיוהא חזא ביה, בקעים הוא ראה בו בבית המקדש, ולכן יעץ לו לסותרו כדי לבנותו מתוקן מחדש.

איבעית אימא, מלכותא שאני. מלכות המקבלת על עצמה לבנות, שונה דינה, כי אין לחשוש לגביה לפשיעה, לפי דלא הדרא בה, שהמלכות אינה חוזרת בה.

וכמו דאמר שמואל: אי אמר מלכותא, אם המלכות אומרת "עקרנא טורי", "אני עוקרת הרים" — עקר טורי, היא אכן עוקרת

אם בנו את בית הכנסת החדש, נמי, גם כן נאסור לסתור את הישן, כי שמא ימכרו את החדש לצורך פדיון שבויים, וישארו ללא בית כנסת.

אמר ליה: דירתיה דאנשי לא מזבני! דירה של אנשים אין מוכרים לצורך פדיון שבויים, וכל שכן שאין מוכרים בית כנסת בנוי ומתוקן לצורך זה. ולכן אין כאן חשש.⁽⁴⁵⁾

ואומרת הגמרא, אימתי כן מותר לסתור בית כנסת:

ולא אמרן, אין דברינן שאסור לסתור בית כנסת אמורים, אלא באופן דלא חזו בה תיוהא, שלא ראו בו בקעים סדקים המעוררים חשש שמא יתמוטט ויפול. אבל חזו בה תיוהא, אם ראו בו בקעים, סתרי, ובני. סותרים אותו אף על פי שאין בית כנסת אחר, ובונים אחר במקומו.

ומוכיחים זאת ממעשה:

כי הא דרב אשי, כמו מעשה זה של רב אשי: חזא בה תיוהא בכנישתא, ראה בקעים בבית הכנסת דמתא מחסיא. סתרי, סתרו, ועייל לפוריה להתם, והכניס לשם את מיטתו, לגור שם, כדי שצער החום והגשמים יורזנו לסיים את הבניה במהירות, ולא

ביחס לבית הכנסת. וכמבואר שם בשלחן ערוך בתחילת הסימן].

ודע עוד, שמה שמותר למכרו מן הדין, היינו אפילו אם כבר התפללו בו, כמו שכתב בעליות דרבנו יונה [בשטמ"ק]. [ומה שכתבו תוספות ד"ה אי הכי, "פירושו: עד שיתפללו בה", כוונתם לומר שכל החשש שמא ימכרוהו לאחר שבנו הוא רק אם עדיין לא התפללו. אבל לאחר שכבר

45. וכן נפסק ברמב"ם הנ"ל בסמוך, וזה לשונו: "אבל אם בנו וגמרו לא ימכרו את בית הכנסת, אלא יגבו לפדיונן מן הציבור". וראה במשנה ברורה [סי' קג סעיף קטן פ], שמה שכתבו הרמב"ם והשו"ע, שלאחר שבנאוהו "לא ימכרו", היינו שאין ראוי לעשות זאת, אבל מן הדין מותר לשם מצות פדיון שבויים, או לכל מצוה חמורה אחרת [שנחשבת העלאה בקודש